

Roslagsvatten

Bilaga A

Till: Österåkersvatten AB:s styrelse

Beslutsärende

- **förslag till styrelsebeslut avseende affärsmodell i projektet ÖVAR.**

Beslutsförslag

Undertecknad föreslår att Österåkersvattens styrelse beslutar

- att förklara som sin avsikt att fatta de i framställan angivna besluten samt
- att lämna framställan till Österåkers kommun med rekommendationen att Kommunfullmäktige i Vaxholm fattar de i framställan angivna besluten.

Ärendet i sak

Österåkersvatten har givit Roslagsvatten AB i uppdrag att ta fram en affärsmodell att lägga till grund för samarbetet mellan Vaxholmsvatten AB och Österåkersvatten AB inom ramen för projektet ÖVAR.

Med anledning härav har Roslagsvatten återkommit till Österåkersvatten med en föreslagen affärsmodell bestående av att Vaxholmsvatten AB och Österåkersvatten AB bildar ett gemensamt bolag med uppgiften att uppföra, äga, driva och förvalta ett reningsverk inom del av fastigheten Österåker Margretelund 16:95.

Detaljer och närmare överväganden framgår av bilagda handlingar.

Bilaga

Framställan med bilagor

Christian Wiklund
VD, Österåkersvatten

Roslagsvatten

Adress: Box 437, 184 26 Åkersberga | Besöksadress: Sägvägen 2

Telefon vxl: 08-540 835 00

info@roslagsvatten.se | roslagsvatten.se

Österåkersvatten AB:s framställan i ärende till Österåkers kommunfullmäktige angående framtida avloppsreningsverk i Margretelund

Framställan innefattar en rad beslutspunkter vilka Kommunfullmäktige i Österåkers kommun, enligt gällande regelverk, ska ta ställning till.

Det gäller följande beslutspunkter:

1. Att bilda en nytt, med Vaxholmsvatten AB senare samägt, dotterbolag (nedan benämnt "NYAB") vars syfte och ändamål är att anlägga, äga, förvalta och driva det nya reningsverket i Margretelund, Österåkers kommun.
2. Att del av fastigheten Margretelund 16:95, Österåker, med befintligt reningsverk försäljs till "NYAB" i ovanstående syften,
3. Att genomföra, den i denna framställan redovisade, planen för "NYAB" och därtill hörande nödvändiga åtgärder.
4. Att ingå bifogat aktieägaravtal med Vaxholmsvatten AB.
5. Att besluta att på "NYAB:s" bolagsstämma rösta för att antaga föreslagen bolagsordning.
6. Att ta investeringsbeslut i enlighet med planerad investering.
7. Att Kommunfullmäktige i Österåker utser ledamöter till "NYAB:s" styrelse enligt föreslagen bolagsordning (tre ledamöter och en suppleant),
8. Att Kommunfullmäktige i Österåker utser lekmannarevisorer enligt föreslagen bolagsordning,
9. Att Kommunfullmäktige i Österåker beslutar att det av kommunfullmäktige tidigare beslutade ägardirektiv för Roslagsvatten AB, som i tillämpliga delar även omfattar dotterbolagen, ska gälla även för "NYAB" i tillämpliga delar,
10. Att Kommunfullmäktige i Österåker beslutar att Österåkers kommun går i borgen såsom för egen skuld för Österåkersvatten AB:s åtaganden enligt aktieägaravtalet,
11. Att Österåkersvatten AB, för egen del, beslutar att anta ovanstående beslutsatser.

Bakgrund

Österåkers kommuns reningsverk i Margretelund och Vaxholms stads reningsverk i Blynäs kommer inom den närmaste tiden att nå sina kapacitetstak. För att tillgodose behovet av allmänna VA-tjänster behövs en utökad avloppsreningskapacitet.

Roslagsvatten presenterade för VA-huvudmännen i de båda kommunerna, Österåkersvatten AB och Vaxholmsvatten AB, i mars 2020 alternativ och förslag för de båda kommunernas framtida avloppsreningslösning.

Den 23 mars fattade Österåkersvatten beslut om att rekommendera kommunfullmäktige att besluta om att välja alternativet modernisering och utveckling av Margretelunds avloppsreningsverk. Den 18 maj fattade Österåkers kommunfullmäktige ett inriktningsbeslut om att uppdra åt Österåkersvatten AB att modernisera och utveckla avloppsreningen på fastigheten Margretelund 16:95.

Roslagsvatten fick i uppdrag att ta fram en affärsmodell som grund för samarbetet mellan bolagen. Våren 2020 tog Roslagsvatten fram två förslag på ekonomiska modeller för kostnadsfördelningen mellan kommunerna samt tre förslag på samarbetsformer. Under hösten har gemensamma möten hållits med tjänstemän från de båda kommunerna där dessa förslag har presenterats och förtydligats utifrån kommunernas behov för att förstå och kunna diskutera alternativen.

Ärendet

Roslagsvatten och berörda tjänstemän i de båda kommunerna är överens om vad som är den mest lämpliga affärsmodellen för samarbetet och lyfter härmed frågan för politisk förankring, ställningstagande och beslut.

Under punkterna 1-6 anges sådana beslut som Österåkersvatten avser fatta och som kommunfullmäktige enligt bolagsordningen ska ta ställning till, förslagsvis genom att kommunfullmäktige beslutar godkänna att Österåkersvatten fattar beslut i enlighet med vad som redovisas i dessa punkter.

Under punkterna 7-10 anges sådana punkter där Kommunfullmäktige i Österåker behöver fatta beslut i sak.

1. Bolagsform

Efter att ha utvärderat flera alternativ föreslås samarbetet kring det nya reningsverket drivas i form av ett gemensamt bolag, se bild, med uppdrag att rena avloppsvatten från de båda huvudmännens abonnenter. De alternativ som har legat närmast tillhands men som valts bort är ett nytt bolag samägt av Roslagsvatten (ett nytt systerbolag till Österåkersvatten och Vaxholmsvatten) och att Österåkersvatten äger och driver verket med Vaxholmsvatten som avtalskund. Alla tre alternativen har setts som bra men fördelarna som överväger med ett

gemensamt bolag är att båda bolagen får starkare formella styrmedel över bolaget och det finns ett tydligt inflytande och insyn för båda parter. Alternativet innebär också en långsiktigt trygg lösning för de båda kommunerna och deras framtida behov av avloppsrening, både sett till kvantitet och kvalitet.

Bolaget har under arbetet fått arbetsnamnet NYAB men kommer i samband med bildandet ha ett annat tillfälligt namn för att i ett senare skede erhålla sitt slutliga namn.

Ägarandelarna i NYAB fördelas i enlighet med den initiala investeringen där Österåkersvatten ska äga 81,5% av aktierna i NYAB och Vaxholmsvatten ska äga 18,5%.

Bildande av bolag ska beslutas på bolagsstämman (enligt 11 § i koncernbolagens bolagsordningar). Ett beslut att på bolagsstämman rösta för ett beslut som faller under 11 § är att betrakta som ett sådant beslut som kommunfullmäktige enligt bolagsordningen 15 § ska ta ställning till innan det fattas.

Koncernstruktur

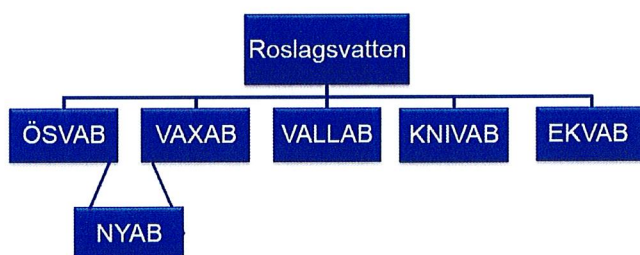

Bild 1. Föreslagen ny koncernstruktur.

2. Fastigheten Margretelund 16:95

Fastigheten som Margretelunds reningsverk ligger på är Margretelund 16:95 och ägs av Österåkersvatten. Fastigheten omfattas av en detaljplan, plan 440 Margretelunds reningsverk, som vann laga kraft 2011-03-03. Den första detaljplanen för verket fastställdes 1974 och som efter nytt planprogram 2003 gjordes om till dagens gällande plan.

I samband med bildandet av NYAB föreslås att fastigheten genom förrättning delas i två där den ena delen som ska husera reningsverksamheten säljs till NYAB. Den del av fastigheten som föreslås överlätas till NYAB är den del som enligt detaljplanen har användningsområde E1.

Fastighetens värde bedöms uppgå till 23 miljoner kronor, se bilaga 2. Värdet baseras på ett grundvärde om 40 miljoner kronor för marken, dock finns idag ett reningsverk som i praktiken nått dess tekniska livslängd och avses rivas inom kort. Kostnaden för rivning bedöms uppgå till 17 miljoner kronor. Detta innebär att marknadsvärdet uppgår till 23 miljoner kronor. I

värderingen har inte höjd tagits för eventuella markföreningar. Parterna är överens om att eventuella kostnader för sanering ska bäras av Österåkersvatten, vilket kommer regleras i samband med att Vaxholmsvatten förvärvar aktier i NYAB (se punkt 3).

Överlåtelsehandlingar upprättas i Roslagsvattens försorg i samband med transaktionen och biläggs därefter aktieägaravtalet. Ersättningen från Vaxholmsvatten till Österåkersvatten utgår enligt ägarandelen på 18,5%, vilket innebär en ersättning om 4,3 miljoner kronor.

Överlåtelse av fastighet är ett sådant beslut av principiell betydelse eller annars av större vikt som ska beslutas på bolagsstämman (enligt koncernbolagens bolagsordningar 11§) varför kommunfullmäktige behöver ta ställning till att Österåkersvatten avser fatta beslut om att försälja fastigheten till NYAB samt därefter överlåta 18,5% av NYAB till Vaxholmsvatten. Ett beslut att på bolagsstämman rösta för ett beslut som faller under 11 § är att betrakta som ett sådant beslut som kommunfullmäktige enligt 15 § ska ta ställning till innan det fattas

3. Processen framåt, planen

Roslagsvatten har definierat en översiktlig stegplan för bildandet av NYAB och överföringen av fastigheten varpå ett antal beslut kommer att behöva fattas av Österåkers kommun, Vaxholms stad, Österåkersvatten, Vaxholmsvatten och Roslagsvatten.

Planen innebär sammanfattat att;

- Österåkersvatten bildar NYAB
- Del av fastigheten Margretelund 16:95 säljs till NYAB
- Vaxholmsvatten köper 18,5 procent av aktierna i NYAB
- Aktieägaravtal undertecknas av Österåkersvatten och Vaxholmsvatten
- Del av fastigheten tillträds av NYAB när förrättningen är klar
- NYAB tecknar avtal med Roslagsvatten avseende administrativa tjänster och anläggandet av det nya reningsverket
- Avtal kan komma att tecknas med Österåkersvatten avseende nyttjande av fastigheten för tiden till och med att det nuvarande reningsverket tas ur drift
- När det nya reningsverket tas i drift tecknar NYAB avtal med Österåkersvatten respektive Vaxholmsvatten avseende reningsverkstjänster
- NYAB tecknar avtal med Roslagsvatten avseende drift, underhåll, administrativa tjänster med mera.

Följande beslutståg planeras:

- 19/2 Beslut i Österåkersvattens och Vaxholmsvattens styrelser om framställan till respektive kommunfullmäktige (15 § bolagsordningen)
- 22/3 Beslut i KS i Österåker
- 25/3 Beslut KS i Vaxholm
- 19/4 KF i Vaxholm beslutar om framställan
- 26/4 KF i Österåker beslutar om framställan

- Beslut i Roslagsvattens styrelse om att vid stämmor i Österåkersvatten och Vaxholmsvatten uppdra åt bolagen att fortsätta enligt KF:s beslut
- Bolagsstämma i Österåkersvatten och Vaxholmsvatten, om bildande av bolag och fastighetstransaktionen samt i övrigt att genomföra projektet såsom KF godkänt det (11 § bolagsordningen)
- Styrelsebeslut i Österåkersvatten och Vaxholmsvatten, beslut som KF godkänt fattas
- Bolagsstämma NYAB
- Styrelsemöte NYAB

De flesta av processens steg beräknas ske innan sommaren 2021. Förrättningen av fastighetens delning bestäms av Lantmäteriets handläggningstider, men beräknas ske inom 12–18 månader från komplett ansökan.

De beslut som avses fattas är vart och ett i sig, utöver de som återfinns i andra punkter i denna framställan, möjligen inte sådana att det kräver kommunfullmäktiges ställningstagande. Men sammantaget och som delar av en omfattande strategisk omvandling anser Österåkersvatten att de är av sådan större vikt att kommunfullmäktige enligt 15 § bolagsordningen ska ta ställning till planens utformning innan besluten fattas.

4. Aktieägaravtal

För att reglera Vaxholmsvattens och Österåkersvattens ägande avser Vaxholmsvatten och Österåkersvatten ingå ett aktieägaravtal, bilaga 4. Aktieägaravtalet reglerar villkoren för hur Vaxholmsvatten och Österåkersvatten ska driva NYAB och hur man ska agera som aktieägare i NYAB. Aktieägaravtalet är i delar specialanpassat efter den kommunala bolagsfär som Roslagsvattenkoncernen utgör och det fördjupade samarbete som de båda bolagen nu ingår. Detta framkommer bland annat under kapitel 3 angående syfte men även under kapitel 10 där långtgående insyn garanteras parterna. I kapitel 14 fastställs även att ägardirektiv och bolagsordningen anger respektive kommunfullmäktiges inflytande i bolagen i form av ställningstaganden och ägardirektiv. I synnerhet ägardirektivet vinner genom omnämmandet i aktieägaravtalet styrka genom att det blir direkt gällande mellan parterna, i tillämpliga delar (se vidare nedan under punkt 8).

Av aktieägaravtalets bilagor går 1.5 (överlåtelsehandlingar avseende fastigheten) ännu inte att bilagera då denna upprättas i samband med fastighetstransaktionen.

Aktieägaravtalet som biläggs är att betrakta som ett slutligt utkast, överenskommet mellan parterna. Då det är ett sådant viktigt beslut att kommunfullmäktige enligt 15 § i bolagsordningen ska ta ställning till beslutet innan det fattas. Det faller dock inom parternas mandat att efter godkännande vidta sådana justeringar i avtalet som inte väsentligen ändrar avtalets innebörd, utan att sådana ändringar behöver godkännas av kommunfullmäktige.

5. Bolagsordning

Bolagsordningen, bilaga 5, för NYAB harmoniserar med övriga föreslagna styrdokument och de bolagsordningar som idag gäller inom Roslagsvattenkoncernen. I likhet med aktieägaravtalet har bolagsordningen utformats för att uppfylla de krav som ställs enligt Kommunallagen, primärt då § 14 om beslut av principiell betydelse där Österåkers och Vaxholms kommunfullmäktige ska ges möjlighet att ta ställning till sådana beslut i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt innan de fattas. Se även § 3 om kommunala ändamålet och § 8 om lekmannarevisor (jfr Kommunallagen (2017:725) 10 kap. 3 §).

Det bör noteras att eftersom en delning av fastigheten Margretelund 16:95 kommer att ske är det i dagsläget inte klart vilken beteckning respektive del av fastigheten kommer ges. Fastighetsbeteckningen kommer vid behov att justeras i bolagsordningen efter genomförd förrättning.

Beslut om bolagsordning fattas på bolagsstämman, kommunfullmäktige behöver i denna del godkänna att Vaxholmsvatten beslutar att rösta för att anta föreslagen bolagsordning då ett sådant beslut enligt 15 § i bolagsordningen är av principiell betydelse och större vikt

6. Investeringsbeslut

Roslagsvatten har presenterat två alternativ på kostnadsfördelning mellan bolagen där alla parter är överens om att det beslutade alternativet är det bästa. Kostnadsfördelningen under byggnation baseras på det prognostiserade snittet för de första 25 åren vilket innebär en kostnadsfördelning på 81,5 % för Österåkersvatten och 18,5 % för Vaxholmsvatten.

Kostnadsfördelningen under drift, när det nya reningsverket tagits i bruk, fördelas årligen på basis av förhållandet mellan Österåkers och Vaxholms volymer av skickat spillvatten till det nya reningsverket. Det kostnadsfördelningsalternativ som inte valdes baserades istället på volymen skickat spillvatten till reningsverket i förhållande till det nya reningsverkets maxkapacitet.

De kostnader som bolagen enligt ovan fördelar mellan sig utgörs av de kostnader som uppstår inom den nya fastigheten på grund av verksamheten, i dessa kostnader inkluderas även kostnader som uppstår utanför fastigheten om kostnaderna kan härledas till verksamheten på fastigheten. Även utloppsledningen ingår i kostnader för fastigheten, medan kostnader för nödvändiga överföringsledningar utanför fastigheten (överföringssystem för Österåker, ÖÖS, samt överföringssystem för Vaxholm, VÖS) bekostas av respektive part. Reningsverket föreslås byggas i flera etapper allteftersom behoven av utökad kapacitet uppstår.

Investeringsens totala storlek uppskattas enligt tabell 1. Det investeringsbeslut denna framställan avser är dock endast etapp 1 och 2. Se vidare om denna del i aktieägaravtalets bilaga 7.2 Affärsplan.

Investeringen är av sådan omfattning att investeringsbeslutet får anses vara av större vikt enligt 15 § i bolagsordningen, varför kommunfullmäktige ska ta ställning till beslutet innan det fattas.

Reningsverk	Etapp 1	Etapp 2	Etapp 3	Totalt
Österåker	540,7	226,4	226,4	993,5
Vaxholm	122,7	51,4	51,4	225,5
Överföring				
Österåker	77,7	0	0	77,7
Vaxholm	158,4	60,5	0	218,9

Tabell 1. Belopp i mkr.

7. Styrelse

I enlighet med bolagsordningen 6 § och aktieägaravtalet kapitel 11 ska styrelsen i NYAB bestå av fem ledamöter och tre suppleanter, där ordförande i Österåkersvatten ska vara styrelseordförande i NYAB och där ordförande i Vaxholmsvatten ska vara en av de ledamöter som företräder Vaxholm. Styrelsen ska bestå av tre ledamöter och två suppleanter från Österåkersvatten och två ledamöter och en suppleant från Vaxholmsvatten.

Syftet med att styrelseordförandena från ägarbolagens styrelser även sitter i NYAB:s styrelse är att tillse att styrelsen alltid är välinformerad om ägarbolagens avsikter och behov samt att tillgodose båda parter högt ställda krav på insyn och transparens.

Eftersom bolagsbildningsprocessen innebär ett steg där Österåkersvatten ensamt äger NYAB innan Vaxholmsvatten blir delägare kan en annan övergångsstyrelse eventuellt behövas när bolaget ännu inte ägs av Vaxholm vilket enbart är en praktisk hantering på väg mot den slutgiltiga styrelsen, vilket regleras efter det att aktieägaravtalet ingåtts.

Då kommunfullmäktige i respektive kommun ska utse ledamöter, behöver Kommunfullmäktige i Österåker fatta beslut om att utse dels Österåkersvattens ordförande att vara ordförande i NYAB:s styrelse, samt därtill besluta utse ytterligare två ledamöter samt en suppleant till NYAB:s styrelse.

8. Lekmannarevisorer

I enlighet med sedvanliga krav för kommunala bolag är det i bolagsordningen § 7 angivet att kommunfullmäktige ska utse lekmannarevisor samt suppleant för NYAB. Detta görs för samma mandatperiod som gäller för bolagets revisor. Sålunda behöver Kommunfullmäktige i Österåker besluta om även detta.

9. Ägardirektiv

Roslagsvattenkoncernens inriktning på arbetet styrs av ägardirektiv, fastställt av ägarkommunernas respektive kommunfullmäktige. Direktivet omfattar primärt Roslagsvatten men anges även omfatta dotterbolagen i tillämpliga delar. Koncernens arbetssätt och rutiner är idag anpassade till vad direktivet anger. Det är därvidlag lämpligt att även NYAB underkastas samma direktiv och att detta gäller även för NYAB i tillämpliga delar och med hänsyn till idag rådande arbetsmodell inom koncernen. Genom aktieägaravtalet 14.1 anges att parterna är överens om att ägardirektivet ska binda NYAB. Genom avtalet får därför direktivet en bindande verkan.

Kommunfullmäktige bör fatta beslut att ägardirektivet även ska gälla NYAB.

10. Borgensåtagande

En central del i samtalen mellan kommunerna har varit det långsiktiga samarbetet och det gemensamma åtagandet. Man har därför enats om att respektive kommun ska gå i borgen för sina VA-huvudmäns respektive åtaganden enligt aktieägaravtalet. Borgensåtagandet ställs ut för den egna VA-huvudmannen, men skyddar den andra kommunens VA-huvudman för det fall den egna VA-huvudmannen inte skulle fullgöra sina åtaganden enligt avtalet. Sålunda står Österåkers kommun borgen för Österåkersvattens åtaganden enligt avtalet till förmån för Vaxholmsvatten. Om Österåkersvatten brister i sina åtaganden kan Vaxholmsvatten söka ersättning eller kravställa direkt gentemot Österåkers kommun. På detta sätt skapas en stabil plattform för ett långsiktigt ömsesidigt ansvarstagande.

Borgensåtagandet gäller endast detta avtals fullgörande och omfattar inte att en finansiell borgen ställs för upplåning.

Borgen är utformad som en proprieborgen och återfinns sist i aktieägaravtalet. Kommunfullmäktige behöver besluta att borgen ska ingås enligt ovan, denna torde sedan praktiskt utställas enligt delegationsordning.

Bilagor

- A1. Värdering
- A2. Aktieägaravtal, med bilagorna 1.4 och 7.2
- A3. Bolagsordning

Christian Wiklund
VD Österåkersvatten